

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 22 D. NUTARIMO
NR. 211 „DĖL PROFESINĖS PATIRTIES PRILYGINIMO AUKŠTOJO MOKSLO
KVALIFIKACIJAI IR TAI PATVIRTINANČIO DOKUMENTO IŠDAVIMO TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO
(TOLIAU – PROJEKTAS)
TAP-22-1509, TAIS NR. 22-11323(2)**

2022-09-01 Nr. NV-2531

Vilnius

Projektą teikia. Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Projekto tikslas. Papildyti ir patikslinti Profesinės patirties prilyginimo aukštojo mokslo kvalifikacijai ir tai patvirtinančio dokumento išdavimo tvarkos aprašą (toliau – Tvarkos aprašas), įgyvendinant 2022 m. birželio 30 d. priimto Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1277 (toliau – UTPĮ pakeitimai) nuostatas.

Esama situacija. Įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) apibrėžta aukštos profesinės kvalifikacijos sąvoka.

Aukštos profesinės kvalifikacijos sąlyga taikoma užsieniečiui, kuris ketina dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą Lietuvos Respublikoje, išduodant leidimą laikinai gyventi (Europos Sąjungos mėlynąją kortelę).

Įstatyme aukšta profesinė kvalifikacija apibrėžiama kaip kvalifikacija, kurią liudija aukštojo mokslo diplomas arba aukštojo mokslo kvalifikacijai prilyginta informacinių technologijų ir ryšių technologijų paslaugų srities vadovų ir informacinių technologijų ir ryšių technologijų (toliau – IT) specialistų ne mažesnė kaip trejų metų profesinė patirtis, kuri įgyta per pastaruosius septynerius metus ir kuri yra būtina profesijai ar sektoriui, nurodytiems darbdavio įsipareigojime įdarbinti užsieniečių pagal darbo sutartį arba darbo sutartyje, arba aukštojo mokslo kvalifikacijai prilyginta ne mažesnė kaip penkerių metų profesinė patirtis, kuri yra būtina profesijai ar sektoriui, nurodytiems darbdavio įsipareigojime įdarbinti užsieniečių pagal darbo sutartį arba darbo sutartyje.

UTPĮ pakeitimais, perkeltant 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2021/1883 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2009/50/EB (toliau – Europos Sąjungos mėlynosios kortelės direktyvos) nuostatas (pakeitimai įsigaliojo 2022 m. rugpjūčio 1 d.), aukštos profesinės kvalifikacijos užsieniečiams, neturintiems aukštojo mokslo diplomo, tačiau turintiems trejų metų IT profesinę patirtį, praplėstos galimybės gauti leidimą laikinai gyventi (Europos Sąjungos mėlynąją kortelę). Atitinkamai praplėstos galimybės darbdaviams pritraukti tokius užsieniečius dirbti šioje srityje.

Šiuo metu galiojantis Tvarkos aprašas neatitinka Įstatymo nuostatų.

Prašymus aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą siekiančio dirbti užsieniečio profesinę patirtį prilyginti aukštojo mokslo kvalifikacijai ir išduoti tai patvirtinantį dokumentą (toliau – prašymai) darbdaviai teikia Ekonomikos ir inovacijų ministerijai (prašymams nagrinėti sudaryta Komisija).

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos duomenimis, 2021 m. gauti 109 prašymai, 2022 m. (iki rugsėjo 1 d.) – 130 prašymų, iš jų daugumą sudaro prašymai dėl IT specialistų profesinės patirties prilyginimo aukštojo mokslo kvalifikacijai, pvz., 2022 m. birželio mėn. gautas 31 prašymas, iš jų 20 dėl IT specialistų, 2022 m. liepos mėn. gautas 31 prašymas, iš jų 23 dėl IT specialistų, rugpjūčio mėn. gauti 27 prašymai, iš jų 23 dėl IT specialistų.

Projekto esmė. Tikslinamas teisinis pagrindas, kuriuo vadovaujantis nustatoma profesinės patirties prilyginimo aukštojo mokslo kvalifikacijai ir tai patvirtinančio dokumento išdavimo tvarka.

Keičiamos ir pildomos Tvarkos aprašo nuostatos, numatant, kad darbdavys gali pateikti prašymą ir tuomet, kai užsienietis turi IT specialisto ne mažesnę kaip trejų metų profesinę patirtį, kuri įgyta per pastaruosius septynerius metus ir kuri yra būtina profesijai ar sektoriui, nurodytiems darbdavio įsipareigojime įdarbinti užsienietį pagal darbo sutartį arba darbo sutartyje.

Atitinkamai keičiami Tvarkos aprašo priedai, kitos šio aprašo nuostatos, siekiant teisinio aiškumo ir jų suderinamumo su Įstatymo nuostatomis.

Taip pat atsižvelgiant į prašymų nagrinėjimo praktiką bei tokias aplinkybes kaip karas Ukrainoje, represijos Baltarusijos Respublikoje, siūloma numatyti, kad esant objektyvių priežasčių, dėl kurių pareiškėjas negali pateikti visų Tvarkos apraše numatytų dokumentų, tačiau iš pateiktų dokumentų, pagrindžiančių užsieniečio profesinę patirtį, galima nustatyti jo įgytas kompetencijas bei visas aplinkybes, susijusias su užsieniečio darbo santykiais, jų turiniu ir trukme, užsienio valstybės darbdavio teisėtą įsisteigimą, prašymas gali būti teikiamas nagrinėti Komisijai.

Derinimas. Projektas derintas su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Migracijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos, Užimtumo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, VŠĮ „Investuok Lietuvoje“.

Specialiųjų tyrimų tarnyba, Užimtumo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, VŠĮ „Investuok Lietuvoje“, Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos pastabų projektui neturėjo.

Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pateiktą pastabą. Vidaus reikalų ministerijos pastaba suderinta darbo tvarka.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui turi redakcinio tikslinamojo pobūdžio pastabų.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas atitinka Vyriausybės programos nuostatas dėl aukštos profesinės kvalifikacijos specialistų į Lietuvą pritraukimo bei patrauklios imigracijos sistemos jiems sukūrimo (projektu įgyvendinami UTPI pakeitimai, kurie buvo parengti ir priimti vykdant Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 5.3.6 priemonę).

Projekto įgyvendinimo kaštai. Papildomų biudžeto lėšų nereikės.

Dalykinio vertinimo išvada. Projektą siūloma svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Viešojo valdymo grupės patarėja

Asta Klapatauskienė